

Franckesche Stiftungen zu Halle

Brief von Heinrich Wilhelm Ludolf an August Hermann Francke.

Ludolf, Heinrich Wilhelm

Smyrna, 22.02.1699

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-204825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-204825)

In Salvatore nostro Dilectissime Frater et Amice.

Nillas à Te accepi literas ex quo Liburno discessi, quamquam avi-
dissimo teneam desiderio de statu rerum vestrarum et de successu operis
Domini aliquando certior fieri. Die $\frac{14}{24}$ Novembr. hoc in loco ad Te
scripsi, literasq. meas D^{no} Patrius mee Francofurti commendavi. Decem-
bris et Januario Febr. laboravi, quam tamen misericordia divina satis
tolerabilem reddidit, neq. hinc in oris loco et tempore oportuniore morbo
hic mihi immittere potuisset. Brevis hinc Constantinopolim discedam, ibiq.
proximam astatem Deo Volente transigam. Utrum Hierosolymas inde
recta tensurus sim, an primum Aegyptum invisurus, nondum constat.
Curiositatem cō majorem Alexandriam et Cairum adeundi mihi accendit.
Nunciq. quod quotannis abessini eo commercii causa veniant, et quod
Patriarcha Alexandrinus proleatit et eruditionis famā gaudet, latināq.
linguā grāvī esse dicitur, licet in Italiā eam addidicerit. Quicūq. tenebris
in quibz Christi greca hic locorum ambulat, expendit, vix sibi persuadebit
vicinitatem istius Ecclesiasticae felicitatis Universalis, quam pia nonnullae
animae in Germania et Hollandiā sperant. Negandum tamen non est in
speciosissimis hinc tenebris inveniri nonnulla bene disposita corda, quae
prudenter et in Christo fundatā conversatione adificari, atq. suo in verō
cognitione profectu postea aliis prodesse possent. In quem finem votis
preces et operas nostras coniungamy, ut misericordissimum Numen
ad hoc negotium apud instrumenta Ecclesiae suae largiri velit. Lux tamen
bene accensa sit necesse est, quae alii hic faciem praeferre vult, alia
difficultatum et molestiarum flatibz facile extinguitur. Quing. Juvenes
Graecos in Anglicam educationi gratiā missos, fuisse in ultimis significavi,
intellexi D^{no} Cyperum Deventria in Hollandiā quoy scripsisse, si aliqui
Juvenes Ecclesiae Orientali addicti ad ipsam mitterentur, omnia tam viciis
quam doctrinae necessaria adminicula ipsis suppeditatum iri. Audeat
et prospere supremus moderator ejusmodi conatus Universalis Ecclesiae
bonum promovendi. Anno proxime elapso abessinus mercator in Cairis
medicum Europaeum gravavit ad curandum malum, quae abessinia
Rex in brachio laborat, profectus est Gally quidam comitem habens Jesuitum,

to D^{no} Franke, Hallensium.

qui sub specie famuli istius medici res Eulena curare debet. Optandum
esset ut id genus hominum de promovendo vero Christianismo, in re
novatione consistente, potius quam in augenda Papali iurisdic-
tione solliciti essent, magis sine dubio. Incrementum corporis
Christi usui magno forent. In descriptione Status Ecclesiae Or-
talis a de la Croix Savinien nuper Gallicis edita inve-
nitur propositum aliquod a Legato Gallico Noirel factum
ad promovendam auctoritatem Curiae Romanae; nimirum ut
Collegium Constantinopoli erigeretur, ubi Juvenes Jesuitae ma-
tate, ~~per~~ se assuefacerent linguis Orientalibus, atque juvenibus
in scientiis et artibus instituenda operam darent. Singulis unam
linguam commendat, ut probe excolat, ex septem, sex linguis
Graecam tam vulgarem quam literalem, Slavonicam, Arabicam,
Berbericam, Armenicam et Turcicam. Quarum linguarum dialectos
esse dicet, omnes in Oriente reliquas.

Antequam Constantinopoli discedam magis curiosa forsan
exponere poterō, quam solam modo quasi sollicitus ut linguam
Turcicam mihi aliquantulum familiarem reddam, perfectior ejus
cognitio ~~ad~~ aperi est difficilis, ac prima hujus linguae rudimen-
ta sunt facilia. Bonā meā fortunā hic inveni Meninski
Dictionarium, apud amicum, quod magno mihi usui est, atque
fere incredibili labore compositum est opus. Meus ~~خواجه~~ (nomen
ita vocant doctiores.) dicit neminem inter omnes musulmannos
tantam possidere sua lingua notitiam, qualis in dicto Lexico continetur.
Si literae haec ante mensis Junium ad manus tuas perveniant atque is
respondere velis, Venetias tuas literas mittendo, illas ibi Mr. Williams
tradendo, curabuntur ut me adscypantur. Si post medium mensis Junii
scribas, mitte eas ad D. Latrunculum Franciscum, ille suo correspondenti
Liburnensi eas commendabit, cujus curā forsan ego eas accipiam.
Vale et D. Breitkopf cum reliquis amicis saluta. Dabam

Smirna d. 22. Februar. 1809

Tibi conjunctissimè
W Ludolf.